

NOTITIE

Positon Paper ABN AMRO inzake IDL ten behoeve van de vaste commissie voor LNV van de tweede kamer op 7 oktober 2026

De hoofdvraag voor dit rondetafelgesprek is: Wat is de bijdrage van het IDL aan het verduurzamen van de landbouw en hoe kan dit fonds zo optimaal mogelijk worden benut?

Daarbij zijn de volgende deelvragen geformuleerd

- Wat doet het IDL en hoe werkt het fonds in de praktijk?
- Welke projecten worden ermee gerealiseerd en wat is de rol van het IDL daarin geweest?
- Wat zijn de praktijkervaringen van deelnemers aan het IDL?
- Welke knelpunten zijn er en welke verbeteringen zijn er mogelijk om het fonds zo optimaal mogelijk in te zetten?

Visie ABN AMRO

ABN AMRO heeft een heldere visie op de verduurzaming van ons voedselsysteem en is zeer gemotiveerd om relaties te ondersteunen bij het verduurzamen van het bedrijf en zo de verduurzaming van de land- en tuinbouw in Nederland te helpen versnellen. Het is onze ervaring dat bedrijven die een significante stap zetten in deze transitie regelmatig tegen belemmeringen aanlopen op het gebied van verdienmodel, vermogenspositie of vergunningverlening.

ABN AMRO is enthousiast over het IDL instrument en heeft zich hierover eerder positief uitgelaten in gesprekken met minister Adema en medewerkers van het ministerie van LNV en het Nationaal Groenfonds.

IDL maakt vaak net het verschil in exploitatie of vermogenspositie waardoor de transitie naar een duurzamer bedrijfsmodel haalbaar wordt. Tientallen ABN AMRO relaties maakten reeds gebruik van een IDL lening. Veelal in combinatie met een bancaire krediet.

De bank heeft actief ondersteund bij de ontwikkeling van het instrument en is graag bereid om mee te denken bij de doorontwikkeling.

Waarom het IDL werkt

IDL is om meerdere redenen een krachtig instrument om agrarische bedrijven te ondersteunen in de transitie naar een ecologisch duurzamer bedrijfsmodel:

- 1) Een achtergestelde lening versterkt de **vermogenspositie** van bedrijven en helpt banken om de **risico's** als gevolg van onzekerheden in de exploitatie die gepaard gaan met het veranderende verdienmodel te verlagen.
- 2) Het instrument verlaagt de **rentekosten** voor het agrarisch bedrijf, dat is behulpzaam omdat elke euro kostenverlaging welkom is.
- 3) Het instrument verlaagt de **aflossingsdruk** voor het bedrijf in de eerste jaren. Omdat behalve het Nationaal Groenfonds ook ABN AMRO in veel gevallen de aflossingen enkele jaren opschort, ondersteunt dat de cash flow in de transitiefase.

- 4) Het feit dat een **onafhankelijke commissie** van deskundigen de beoordeling uitvoert helpt ons bij het objectiveren van de vraag of een transitie als voldoende kan worden gedefinieerd.
- 5) Het feit dat de overheid daadwerkelijk mee financiert en risico neemt (skin in the game) versterkt de **geloofwaardigheid van, en het vertrouwen** in de overheid.

Suggesties voor verdere ontwikkeling

We zijn van mening dat het instrument effectief is. Wel kan de impact nog worden vergroot. Daarom geven we graag enkele suggesties voor verdere ontwikkeling.

- 1) Voor jonge ondernemers is de combinatie van bedrijfsovername en verduurzaming lastig. De financieringslasten zijn door de overname vaak al hoog waardoor extra eisen lastiger zijn om te implementeren. Daarom pleiten wij voor een **IDL-light-toets** voor jonge ondernemers waarbij de toets op duurzaamheidsvoorwaarden wordt versoepeld. Het is immers belangrijk dat jonge ondernemers instromen en al vast een start maken met het verduurzamen van hun bedrijf.
- 2) Het proces van beoordeling kan worden **versneld en opgeschaald** door meerdere deelcommissies in te richten, bijvoorbeeld per sector, en het proces deels te automatiseren.
- 3) Tot slot kan de impact van IDL toenemen als **de beoordeling wordt versoepeld en het budget wordt verruimd**. Zo kan voor specifieke verduurzamingsopgaven worden aangesloten bij sectordoelen of gebiedsopgaves. Denk aan specifieke investeringen in dierenwelzijn of verlaging van gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De **focus op stikstofreductie** is in plantaardige sectoren minder actueel. Momenteel worden **starters** nog uitgesloten omdat sprake moet zijn van emissieverlaging. Net als bedrijven met **meerdere sectoren** die slechts één sector verduurzamen. Wij pleiten voor een verruiming van de toepassingsmogelijkheden om meer impact te maken.

Pierre Berntsen,
ABN AMRO Bank, 30 september 2026